

Приморске новине

ЛИСТ ССРН ОПШТИНЕ БУДВА

ИЗЛАЗИ ПЕТНАСТОДНЕВНО

ГОДИНА XVI

БРОЈ 340.

1. АПРИЛ 1988.

ЦИЈЕНА 300 ДИНАРА

НА ПОЧЕТКУ КУЛТУРНЕ СЕЗОНЕ

ПРВИ ГОСТИ ИЗ — АТЛАНТЕ

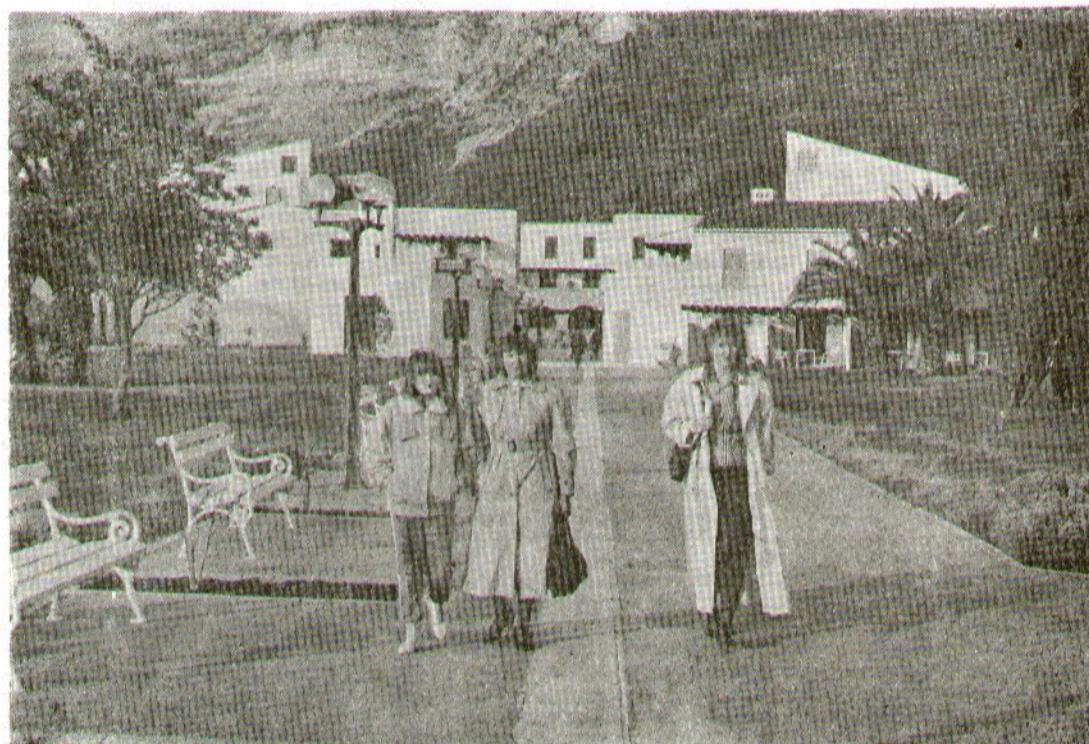
ОВОГОДИШЊА културна сезона у Будви је почела веома рано. Први гости су стigli из далеке Атланте у САД. У катедралној цркви Светог Ивана, 20. марта одржан је концерт мјешовитог хора „Цорција Универзитета“, којим су дириговали Џон Хаберлин и Џон Бун. Публика је дуготрајним аплаузом наградила врсне умјетнике који су овде дошли са југа САД.

Репертоар овог хора је веома богат и разноврстан. Обухвата хорска дјела из готово свих раздобља. На концерту у Будви су посебно импресионирали солисти Дебора Бухамер, Џили Бет и Стив Џон.

Прије Будве овај хор је гостовао у Дубровнику и Котору, а потом су били гости Сарајева и Сиска. Након концерта у Југославији, они ће наступити у Италији.

Иначе, љетос ће на „ривијери бисерних плажа“ бити изузетно живо. Љубиша Ристић ће довести око 30 представа, биће доста оних које нису његове, планирано је десет нових представа са три премијере у нашем граду. Љубиша ће и љетос бити главнокомандујући, али биће новина, освјежење. О многим новинама смо писали, али ћемо се „највише чути“ управо када почну прве веће манифестације из богатог спектра фестивала „Град театар“.

С. Г. — С. П.

Први гости на Словенској плажи (снимио: М. Тодоровић)

● ПОЧЕЛА ТУРИСТИЧКА СЕЗОНА

СТИГЛЕ ПРВЕ ЛАСТЕ

Црква Св. Ивана је изванредан амбијент

● ХУМОРЕСКА „ПРИМОРСКИХ НОВИНА“

ПРОДУЖЕН КОНКУРС

КОНКУРС који је Редакција нашег листа објавила за хумореску, и који је био отворен до краја марта — продужен је. Они који се баве писањем хуморески могу се јавити до 1. јуна. Како истиче главни уредник „Приморских новина“ Владимир Станишић, на конкурс је приспјело неколико хумореских, али то није доволјно да би се направио прави избор.

Да поновимо: жири ће након затварања конкурса прегледати све приспеле радове и издвојити најбоље. Прва награда је 100.000 динара, друга 70.000, а трећа 50.000 динара. Сви радови могу бити на највише пет шлајфни са новинским проредом и морају бити потписани пуним именом и презименом аутора. Адреса је: Културно-информативни центар, 85310 Будва, за „Приморске новине“.

ОБАСЈАНИ пролећним сунцем Будва, Бечићи, Свети Стефан и Петровац су привукли прве овогодишње иностране туристе, па је тако већ крајем марта и званично почело овогодишње туристичко љето на нашој ривијери. Први овогодишњи гости су из СР Њемачке и допутовали су посредством западноњемачких агенција ТУИ и „Некерман“, и агенције „Југотуре“ из Франкфурта. У туристичком насељу „Словенска плажа“ и хотелима „Монтенегро“ у Бечићима, „Маестрал“ у Светом Стефану и „Ас“ у Перазији Долу, одмор проводи већ хиљаду гостију, па се почетак овогодишње туристичке сезоне оцењује као добар.

Почетком априла почеће да долазе групе гостију из других западноевропских земаља, понајприје из Енглеске и из скандинавских земаља. Доласци туриста из других земаља најављени су од почетка маја.

У ООУР „Будва“, која је ривијери од Будве до Петроваца туристичком тржишту нуди у хотелима више и високе категорије осам хиљада кревета, истичу да овогодишњу туристичку сезону дочекују спремни. Крајем априла отвориће се и остали хотели у Бечићима и Петровацу, а већ је договорено да се хотели „Аvala“ и „Могрен“ у Будви обавезно отворе 25. априла, када ће се завршити обимни ра-

- ОТВОРЕНИ ХОТЕЛ „МАЕСТРАЛ“
- ХОТЕЛ „АС“ „МОНТЕНЕГРО“ У БЕЧИЋИМА
- ТУРИСТИЧКО НАСЕЉЕ „СЛОВЕНСКА ПЛАЖА“
- НА БУДВАНСКОЈ РИВИЈЕРИ ТРЕНУТНО БОРАВИ ОКО 1000 ГОСТИЈУ
- ПРВИ ГОСТИ ИЗ ЗАПАДНЕ ЊЕМАЧКЕ И ЕНГЛЕСКЕ

деви на њиховој реконструкцији и санацији. Град-хотел „Свети Стефан“ отвориће се 10. маја.

Током априла завршиће се и други започети послови на ureђењу простора уз хотеле и плаже. Убрзано се дотjerују сви пратећи садржаји, с циљем да се угоститељска понуда још више оплемени и обогати.

Даље је наглашава да свако мора да даде допринос да се заштитни годишњи планови остваре и чак више од тога. Јер, овогодишња сезона треба да буде и превратница у туристичком привређивању, па гледања са стране „како се ствари одвијају“ не смије и не може бити.

Д. Новаковић

„ПРИМОРСКЕ НОВИНЕ“ ДОНОСЕ:

● БУДВА БЕЗ ЛЕКАРА?

Страна 3.

● НАШИ РЕПОРТЕРИ У МЈЕСНОЈ ЗАЈЕДНИЦИ БУДВА II

Страна 4. и 5.

● БУДВА ДОБИЈА ЕТНОГРАФСКИ МУЗЕЈ

Страна 6.

● ЗЛОЧИН ИЗ СТРАСТИ — ХУМОРЕСКА „ПРИМОРСКИХ НОВИНА“

Страна 7.

ОСВРТ

Мандати наши — продужени

Крајем прошле и почетком ове деценије једногодишњи мандати били су хит. Од иницијативе друга Тита о потреби унапређења колективног рада и одговорности и за увођење једногодишњих мандата, отишло се много далеко, па су једногодишњи мандати постали обавезни и „модерни“ и у многим организацијама и органима, где то није нужно. Временом се, ипак, дошло до сазнања да та честа бирања предсједавајућих нијесу најбоља рješenja, и да се неки мандати у друштвено-политичким, државним и другим самоуправним организацијама и заједницама могу продужити, да негде могу трајати „годину плус годину“, негде „две плус две“, или и четири године, као што је раније било. Понекад су, наравно, остали и једногодишњи мандати, јер је оцијењено да је то дало позитивне резултате.

Тако продужење мандата, међутим, није и не смije да буде само формално питање. Нигде тако није ни речено ни записано. Односно, не значи да се неко бира на годину дана, или на две године и да му се по истеку тог периода аутоматски продужава мандат за исти период са „аргументима“ „да тако може“, „да није у супротности са статутом“... У пракси, међутим, могућности „један плус један“ и „две плус две“ умјесто изузетака постају правила. Зaborавља се да није основно да ли неко уопште може бити бираан поново, него да ли то по свом раду и резултатима заслужује, да ли је, прости речено, у првој половини мандата зарадио да буде поново бираан.

Иако је аутоматско продужавање мандата постало пракса не само у нашој општини, него и шире, и нико се не труди да је прекине, поводом за ове редове су недавне сједнице Општинског вијећа синдиката и Општинске конференције ССРН. Мада су ове сједнице биле интересантне по још неким детаљима, one су и примјер схватања продужавања мандата као чисто формалног питања. Да ли ће некога изабрати или неће, да ли ће неко моћи бити бираан више пута узастопно на исту дужност, ствар је, свакако, оних који о томе одлучују и оних који су их делегирали, али ни у извештајима о раду ових органа, нити у дискусији, није било толико позитивних оцјена да би се могло закључити да ови појединци због постигнутих резултата заслужују да, изузетно, буду још једном изабрани на дужности које су обављали. Један делегат на сједници Општинског вијећа синдиката је, чак, поставио питање како су се консултације обавиле преје него што вијеће синдиката оцјени рад предсједника, или то је остало без одјека и — ефекта.

Ова два случаја, вала нагласити још једном, нијесу и једини примјери једногодишњег схватања принципа „један плус један“ или „две плус две“, али подразумјевајући и оправдање да и други тако раде то не значи да су ова два форума морала да ураде као што су урадили. Тим прије што више нијесу непознате ријечи „више кандидата“.

Јасно је послије свега, да дужина мандата није проблем сам по себи. Некоме, чији рад не даје планиране и реалне могуће резултате, предуг је не једногодишњи него и једномјесечни мандат. С друге стране, за оне који својим ангажовањем и резултатима оправдају указано повјерење, и не треба, просто речено, бројати малобате.

Проблем је, наравно, што се обично све стрпа у исти кош, свјесно се бежи од критичког оцењивања појединача на најодговорнијим дужностима, па постаје најважније има ли или нема „сметњу по статуту“. Минули рад је ту значајан као — лајски снијег.

Приморске новине

Лист СССР општине Будва Уређује: Редакциони колегијум. Главни и одговорни уредник: ВЛАДИМИР СТАНИШИЋ. Издавач: Културно-информативни центар Будва. Директор: ВЕЛИБОР ЗОЛАК. Адреса редакције: „Приморске новине“ — Будва, телефон 41-194. Број жијро рачуна 20710-603-1809 код СДК Будва. Штампа: ИШРО „Обод“ — Цетиње. Претплата: годишња 7.200 динара, за иностранство 30 долара. Рукописи се не враћају.

ДРУГИ ПИШУ

ПРОДАВАЧИ МАГЛЕ

ВРТУЉАК је отишао. За њим и мјерачи снаге и дубине цепа. И сви остали продавачи магле.

Једни су отишли а други остали као метар наше културе, укуса и туристичке (не)магловитости.

Слика, забиљежена пршлог љета тик уз туристичко насеље Словенска плајжа није типично будванска. И не бисмо је смјели ни могли везати ни уз један крај или обичаје. Она је тек одраз нашег схваћања да живот, типично наш и оптерећен остатима прошлости и последицама садашњости, почине тамо где туризам — престаје.

Јесте ли били у Словенској плајжи?

Тамо и данас долазе наши туристички радници да проучавају, уче и у својим срединама примјењују. По многочemu другачије од просјека, ово је насеље једна од не тако честих оаза организованости и уређености. У њему је, једноставно предности више него недостатака, лијепог више него ружног. Оно је, укратко, оличење оног што смо у туризму хтели а нијесмо увијек имали доволно снаге да и створимо. Све је то, дакако, имало и своју цијену. Словенска плајжа је град који има све потребне садржаје да самостално живи — своје куће и улице, прдавнице и културне садржаје. Његови су градоначелници уложили много да не излажу кич, да се не баве надријектуром и да у ресторанима и прдавницима покажу најбоље што се на југословенским просторима ради и производи. Тако је и увијек добро иностраним туристима попуњеном кругу насеља.

Али, одмор, баш као и укупан живот, не познаје гра

нице. Тамо где престаје туристичка оаза а почине свакодневица, на неизбежној спони насеља са недалеком Будвом израста нова „култура“ препродаје, кича, новокомпоноване музике и одавно преживјелог укуса. И живе тако у љубави и слози(?) једни као сигурно тржиште другима. Не поричмо, и од такве симбиозе новчаник се пуни. Али у глед блиједи!

Не само због тога што је у њега угађено много новца и знања, и ово би насеље заслужило — у име оних који га чине таквим каквомјесте — да размишљамо о његовом окружењу. Али оно је тек добар примјер наше поимања туризма и кратког споја између оних који раде у туризму и оних који вјерују да с њим немају везе.

За културно и привредно развијање земље предност, да оне друге је недостатак: туризмом се купцује само туристичка услуга већ укупан живот. И то ће ту продају учинити тежком него продају најпокварљивије robe! Јер, чистоју хотелске собе не можда неутралисати прљавине плајзе. Ни два добра конобара не могу постићи оно што је кадар један лош службеник на аутобуској станици, као што ниједна добро организована изложба или концерт не могу бити толико агресивни као надметање два улична разгласа с једнако лошима и међусобно неопростиво искључивим новокомпонованим тужбалицама.

Јасно је да ће општинске структуре имати посебан интерес да дозволе да се најдомак туристички фреквентичнији мјеста шире понуда атрактивна за туристе. Уо-

сталом то и није њихов само циљ — онда када се добро иуди добра услуга, то је заједнички интерес. Нерјетко се то, међутим, претvara у супротности па се заједничким интересима приказују они регионални. Или још много прецизније усмјерени. Можда и сам развој туризма који (због трке за далеко поодmaklim европским стандардима) иде нешто изнад просјека а можда опет и субкултура која се враћа тамо одакле је култура давно отишла, само повећавају потребу да туристичка мјеста туристиčki и живе. Тражи да се престану подијавати туристиčki и нетуристички дјелови града, туристички радници од оних који мисле да то нису. Јер, о животу се не просуђује по озама већ по животу — изван њих. Егзистенцијални проблеми су, сасвим сигурно, ублажили многе наше принципе и они који су професионално задужени да брину о животу мјеста. Они који су то преузели као волонтерски задатак понешто су (извијавамо се часним изузетима) поступали. Или одустали. Или одустали пријељкујући веће (уносније) послове. А за све то вријеме ми велике инвестиције упропаштавамо недостатима чије укључивање не тражи много новца. А умањује укупне ефekte. Зaborављамо при томе да једнократно зарађено није увијек добитак. А да се може и трошити и инвестирати.

У оном што смо дали нема разлика. Али у ономе што добивамо има.

Силvana ЈАКУШ
(„Угоститељство — туризам“)

ХРОНИКА СВАКОДНЕВИЦЕ

Од пуне флаше

Безнадежност, безизлазност, беззнаје, њорсокак, криза као судбина, малодушност термини су који све више и све чешће постају пратећи ешталон свеопште кризе којаја нас је захватила, изгледа, и споља и изнутра.

На послути, тако, директор или слични по статусу, каже да предстоји тешка пословна година, да продаја слабо иде, да ће „позитивна нула“ бити „премија“, да плате неће скоро горе, а да цијене неће стати, да се морамо сви ангажовати да радијемо... да је он немоћан да било шта промијени, јер му не дају „они горе“, у општини, у Републици, а он би замјестио хтио да помогне радницима.

У синдикату слична прича. Друштвени договори су регулисани тако и никако другачије, тако је договорено „на нивоу“, иако су „синдикацији“ хтели другачије, у интересу радника“.

У мјесној зједници, Социјалистичком савезу, треба ли то помињати — опет се ништа не може промијенити. А кажу да би и они хтели да нешто радијесално ураде, поправре на боље.

И ако нашег унесрећеног човјека (чијија: радника) поносног припадника класе која је на власти, таквом пљубом заслу и чим пређе преко кућног прага, онда му једино преостаје да прашта до „иза Котора“, или...

Нијесу ове ријечи, сигурно, жал за эптилистичким формулама са виших положаја од чије смо милозвучности предуга мирно спавали и слатко сањали, да би се одједном тргли и дуго се сјејали срећних времена, него нам се чини да многи „са коефицијентима“ и са највиших љељвица платних спискова, све више се саживљавају са (својим) нерадом, и неспособношћу да било што (или недај боже, себе) битније промијене, јер не знају шта би их могло задесити „дан послије“. Ризик се не испла-

ти, јер се може много изгубити, па се у циљу очувања и заштите постојећих односа (снага) свесрдно разрађује и тактика и обогаћује рјечник којим онима доље дају до знатија да они (горе) мисле на њих и да не брину, да ће се својски трудити у обостраном интересу...

Нико да каже „ја овај посао, или дужност, не могу да обављам“, „не могу ништа да промијеним“, „нека дође неко други“, ја ћу радити оно што могу... Не, то изгледа не може ни случајно да се деси. Оставка је и даље (као „буржаска категорија“) испод части, а содељење памети и држава у безнађу и оковима виших сила, постало појам часног и (дуговјечног) вршења дужности.

Но можда ни све ово није тако црно. Сјетимо се, уосталом, оне класичне приче о релативности „свега постојећем“. Сједе, као што знаје, два човјека за столом, а пред њима флаша у којој је до половине течност (замисlite коју вам драго). Један каже да је флаша полупуна, а други да је попут празна. Први је оптимиста, а други пessimista.

Слиједи и наравоученије, сагласно свему „горе наведеном“: оптимисти преостаје да је и даље испија и да убеђује пессимисту да је све полупустнија и да тако мора бити, мада ће се он и њему равни (оптимисти) својски и у заједничком интересу трудити...

Немојте само помислити да је у тој флаши било какво жестоко алкохолно пиће, или да је оптимиста са пессимистом сио за то „на рачун репрезентације“, јер би то био додатни фактор кризе. Са вишеструким и негативним последицама, наравно.

Васо М. Станишић

● О ПРОБЛЕМИМА БУДВАНСКОГ ЗДРАВСТВА ИЗ ТРИ УГЛА

ОД МИЛИЈАРДИ — МРВИЦЕ

ОСАМДЕСЕТ и шест запослених у Дому здравља у Будви и здравственим станицама у Светом Стефану и Петровцу, прошлог мјесеца од Републичке СИЗ за здравство добили су предлог норматива по којима треба да почну да раде већ од априла, што је изазвало не мало незадовољство међу њима.

— Имамо 17 лекара, од тога су седморица опште медицине, а остало су специјалисти из примарне здравствене заштите. Седамнаест лекара прате 34 медицинска радника са средњом стручном спремом, остало су возачи и административни радници. По овом нормативу који нам нуди Републичка СИЗ за здравство, за наш Дом здравља и двије здравствене станице потребно је пола тима опште медицине (у тиму се налазе један лекар и двије медицинске сестре), пола тима гинекологије, ниједан епидемиолог, микробиолог, неуро психијатар, офтамолог, кардиолог, а Будва је, не треба наглашавати јак туристички центар. Хитна служба која ради 24 часа за подручје Будве, Бечића, Светог Стефана и Петроваца треба да остане са пола тима. Истим предлогом треба да укинемо лабораторијску службу, што је несхватљиво,

● АКО БИ СЕ ПРИХВАТИЛИ ПАПИРИ РСИЗ ЗДРАВСТВА, БУДВА БИ ЉЕТОС ОСТАЛА БЕЗ ПОЛА МЕДИЦИНСКЕ ЕКИПЕ

● РАДНИЦИ ДОМА ЗДРАВЉА, ОСНОВНА СИЗ ЗДРАВСТВА И ИЗВРШНИ ОДБОР СО РЕКЛИ — НЕ

Горе помоћ. Намјера овог норматива је, да се још већа средства из наше општине прелију у републичку касу, а шта ће бити са четрдесетак медицинских радника, као да никога није брига, рекао нам је др Петровић.

И СКУПШТИНА Основне СИЗ за здравство 18. марта није прихватила Самоуправни споразум предлога, који је доставила Републичка СИЗ за здравство, по коме би у Дому здравља и његове двије здравствене станице у Светом Стефану и Петровцу на мору остало без после юко педесетак здравствених радника, а наша општина без адекватне здравствене заштите.

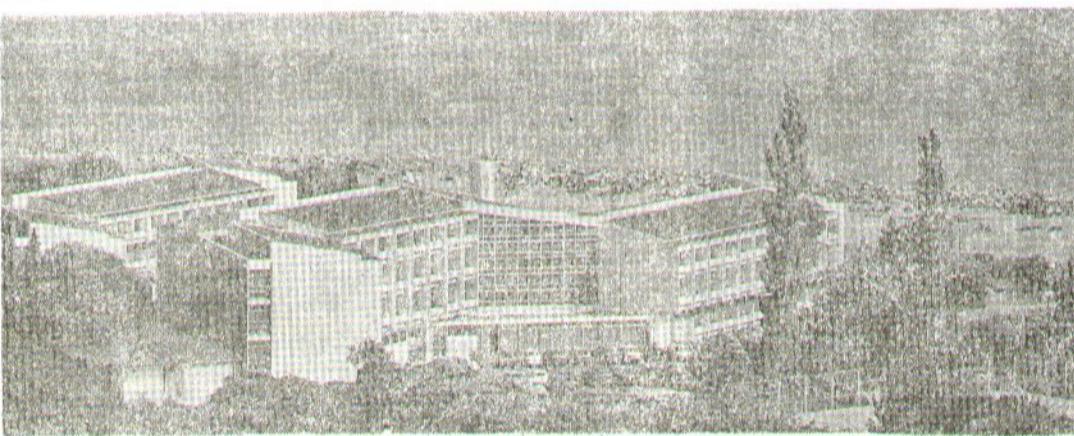
— Не можемо прихватити споразум који негира потребе нашег здравства и у цјелини потребе наше општине, нагласао је Војо Медиговић, предсједник Основне СИЗ за здравство.

Секретар Дома здравља, Стево Франовић, обавијестио је делегате, да Дом здравља нема више ниједног динаре

дрје у 1986. години преливено је 830 милиона динара, а лаки милијарду и 680 милиона динара. Од СИЗ-а за здравство у 1986. години смо имали признатих 210 милиона динара, а плаћено нам је 180 милиона динара. Прошле смо фактурисали 430 милиона, а остали су нам дужни 85 милиона динара.

Због тога је Дом здравља испразнио све фондове, а коefицијент који нам је исплаћен износи 80 одсто а сличним медицинским установама у Црној Гори он износи од 90 до 96 одсто, што је у најмању руку маћејински однос, вели нам резигнирано др Петровић.

— Нови концепт предложених норматива републичке СИЗ за здравство, као и предложени цјеновник услуга, није више проблем само наше Дома здравља и двије здравствене станице у Светом Стефану и Петровцу, него и цијеле општине, јер је на удару оно за шта су деценцијама издавали наши радни људи.

Шта би значило да у јеку сезоне останемо без лекара?

каже др Живадин Петровић, директор Дома здравља.

— Уколико се догоди, да Будва остане са пола медицинског особља у туристичкој сезони, када се на овом подручју од Јаза до Буљарице одмарала око 80.000 посетиља, биће велика незадовољства, не само код грађана, већ и код страних туриста. Због најобичнијег лабораторијског налаза, сви ће бити принуђени одлазити у Цетиње, Котор или Титоград, док сје ледијатар др Тадија Николић.

У Дому здравља, кажу, да су један од најопремљенијих не само у Црној Гори, а уз то да имају и све специјалисте па осигурују да не мора иći из Будве, сем у случају болесничког лијечења.

— Шта ће се дрогодити, уколико се усвоји овај норматив? — питали смо др Петровића.

— Једино нам преостаје, да не прихватимо потписивање самоуправног споразума, а у томе надам се, помоћи ће нам и друштвено-политичка заједница, тим прије што Будва не тражи ни од кога у здравству. Црне

нара на рачуну, па због такве ситуације не могу више добављати лекове, да по основу електричне енергије дугују близу 20 милиона динара (иако штеде на затријавању), да радници нијесу добили прогрес за годишњи одмор (а у нашој општини су га добили већ све радне организације) да се већ три мјесеца не исплаћује топли оброк, на који имају право сви запослени, а да је неизвјесна и исплата личних доходака за следећи мјесец, и да ентузијазам, прије све га лекара све више опада, као и да Републичка СИЗ за здравство овом Дому здравља дугује 85 милиона динара. У прошлој години из Будве су по основу здравства преливена средства у касу Републичке СИЗ за здравство у износу од милијарду и 680 милиона динара.

Иста Скупштина, чије прихватила и понуђени цјевовник здравствених услуга, где је предложена цијена једине инјекције 460 динара, а код нас је цијена шолјице црне кафе у појединачним хотелима и 1000 динара.

— У КАСУ републичког СИЗ-а за здравство из Бу-

да би повећали ниво здравствене заштите, рекао је на сједници ИО СО, од 21. марта његов предсједник Светозар Маровић.

Др Живадин Петровић, директор Дома здравља, је између осталог, нагласио, да новим концептом Републичке СИЗ Будву враћа на ниво од прије четврт вијеека.

— То не смијемо дозволити, јер на то немамо право ни према запосленим у нашој општини, не према армији туриста коју очекујемо наредних дана. Морамо уложити напор да се измијени постојећи Закон о здравству у Црној Гори, а уколико ни то не помаже, бићемо принуђени да иступимо из Републичке СИЗ за здравство, јер ми морамо нашим динаром прво да задовољимо своје потребе, нагласио је Светозар Радуловић.

Један од закључака сједнице, је, да се цијело грађанство наше општине упозна преко ССРН са концептом предложених мјера Републичке СИЗ за здравство.

Станко Паповић

Д. Н.

Од милијарди — мрвице

● ИЗ РАДА ТУРИСТИЧКОГ САВЕЗА

О друштвима — ускоро

ОД КАКО су прије четрнаест година расформирана, туристичка друштва су дежурно питање скоро свих скупова у Туристичком савезу, а и многих других форума и органа у општини. Улога туристичких друштава у ангажовану грађану на организацији и унапређењу туристичке дјелатности била је значајна, а послије њиховог расформирања није пронађен одговарајући облик организовања и окупљања грађана, па је стање у тој дјелатности годинама хаотично.

Сви досадашњи покушаји оживљавања туристичких друштава били су безуспјешни, а највише због тога што се није претходно дефинисало шта се хоће и шта се може очekivati од њих. Раправљајући о томе Туристички савез је прошле године одлучио да сагледа стање организованости туристичке друштвене организације на Јадрану и да, на основу тога, предложи нашој општини најприхватљивије организационо решење. Почетком ове године радна група је обишла обалу од Копра до Макарске и прикупила све значајне податке о организовању туристичких друштава и туристичких савеза, приватном смјештају и боравишној такси, и сачинила информацију о којој ће се расправљати на паредној сједници Туристичког савеза општине. Упоредо с том информацијом, припремиће се и предлог новог организовања туристичких друштава у мјесним заједницама.

В. М. С.

● ОБНОВА СТАРЕ БУДВЕ

Плочници — расту

РАДОВИ на обнови стајре Будве одвијају се без застоја. Упоредо са поплочавањем улица, пјаца, тргова и других простора, власници зграда ужурбano раде на унутрашњем уређењу зграда. Јер, многи су се обавезали да апартмане и со бе, опремљене, већ у мају предају агенцијама за смјештај туриста. А времене је мало.

Мјештани и пролазници, а у последње вријеме и туристи, знатијельно прате

поплочавање простора ван градских зидина. Оцјена је да се тај сложен и одговоран посао обавља квалитетно, и, брзо. Нове камене површине напросто ничу из сата у сат, и складно се утапају у градске бедеме дајући им тако нови шарм и лепоту.

Дознајемо да је чврсто договорено да се посао око поплочавања заврши до краја априла. А, тада ће бити и свечаност?

Д. Новаковић

● ИСКОСА

ДЕПОНИЈА У — МОРУ

Већ је друга година да се на почетку Словенске плаže, из правца Будве, у море депонују земља камен и други отпадни грађевински материјал. Из дана у дан овај „украс“ је све већи, па чим се море иоле усталаса вода се уз пристаниште и даље уз Словенску плажу запрља.

Каже се да се то ради јер је овај дио обале предвиђен за марину, која треба да се изгради. Но, ето, није предвиђено да депонија мора да се поравни и по дзиди да се море на том дижелу обезбиједи од прљања и загађивања.

Ваља подсјетити да смо туристима који намјеравају да одмор проведу на нашој ривијери поручили да смо ову годину прогласили — за годину екологије. Обећали смо им, значи, и чисте плаже и чисто море. Како ће реаговати када по доласку у Будву угледају овај „украс“ остаје да се види.

● ПЕТРОВАЦ

ГОВОРИО ДР ДРАГОЈЕ ЖАРКОВИЋ

У ОКВИРУ јавне расправе о нацртима амандмана на Устав СФРЈ и Устав СР Црне Горе, професор др Драгоје Жарковић је 9. марта на трибини у Петровцу говорио о уставним промјенама и друштвено-економским односима.

Сала Дома „Црвени којун“ била је у односу на сличне скупове, веома добро посјећена, а разлог је сигурно што је наш врхунски економиста познат и по критичком односу према нашем друштвено-економском развоју и неефикасним мјерама које се предузимају ради изласка из кризе.

У вишечасовном разговору Жарковић је одговарао на питања и коментаре присутих, не само о уставним промјенама у сфери друштвено-економских односа него и другим општедруштвеним и општеполитичким питањима.

Вс. С.

„ПРИМОРСКЕ НОВИНЕ“ У МЈЕСНОЈ ЗАЈЕДНИЦИ БУДВА II

Хоћемо да се наш глас чује: За вријеме разговора с нашим репортерима активисти МЗ Будва II су били врло отворени

Нова улица у Подкошљуну растеретиће магистралу

Пешаци ће љетос бити сигурунији: постављање тротоара

С ДРУГЕ СТР

У ОКВИРУ свог обиласка мјесних заједница и организација удруженог рада, екипа „Приморских новина“ била је у Мјесној заједници Будва II. У току разговора са представницима друштвено-политичких организација и органа често је помињана магистрала, а и кад није, она је као симбол спајања и повезивања, али у овом случају и раздајања, стапило „лебђела“ у ваздуху.

С једне стране магистрале је велелепни туристички град „Словенска плажа“, развијенији и урсћенији дио мјесне заједнице, а с друге стране, шири се будвански поље доскора познато по дивљој градњи и неријешеним комуналним питањима, и у западу села Марковићи, Дулетићи, Доњи и Горњи Побори.

С једне стране магистрале домаћи и страни туристи и намјерници долазе да виде, уживају и чује у јединственом туристичком насељу, а друга страна магистрале им је повод да се чуде како одмах преко пута „чејета“ шикара, како нема путева, канализације, расvjете...

А како се живи и ради с друге стране магистрале, шта мучи 1.600 становника Мјесне заједнице Будва II чиме су преокупирани и они и њихови активисти у организацијама, како се припремају за туристичку сезону, како се боре са многобројним комуналним проблемима, како се остварују урбанистички планови који су на овом подручју усвојени тек прије десет година и углавном санирани и легализовани вишегодишњу бесправну градњу, да ли се и како враћа живот на села, како ради друштвено-политичке организације... само су нека од питања која су постављена у разговору са представницима Скупштине и друштвено-политичких организација Мјесне заједнице Будва II.

● АКЦИЈЕ

НОВО ЛИЦЕ ПОДКОШЉУНА

На подручју Мјесне заједнице већ подуже су присутни бројни комунални проблеми чијим рјешењем би насеље Подкошљун добило градски изглед. Уз обостране напоре органа Мјесне заједнице и општинских органа и служби већ овог прољећа многи послови ће се обавити, и сезона ће с те стране дочекати много спремније него ранијих година.

Највећи захват несумњиво је изградња нове улице кроз Подкошљун и даље кроз Будва поље. Поред тога што ће се њоме повезати више насеља и растеретити саобраћај магистралом, обезбеђиће се бржи прилази новоизграђеној аутобуској станици, ауто сервису. Дому здравља и другим јавним објектима чијешће је корита ријеке Грђевица и уређењем шетаљишта уз њега туристима ће се омогућити да „открију“ дио Будве који нијесу познавали. Приступачнијим ће се учинити и манастир Подманице.

Посебно важан посао је уређење трговара, кошење и „оплемењивање“ појаса уз магистралу. У Мјесној заједници истичу да ће тражити да се што прије уклоне гомиле отпадака са мјеста досадашњег приватног ауто-сервиса, а од власника зграда на том дијелу захтјеваће се да уреде просторе испред њих. ООУР „Зеленило“ је приступило уређењу површине око „Зграде солидарности“ и уз улицу „Вељко Влаховић“ и на том дијелу поставиће се петнаест клупа. Договорено је да се још постави неколико огласних табли и паноа, а Мјесна заједница ангажована ће се у „Акцији десет хиљаде рука“ чији је циљ уре

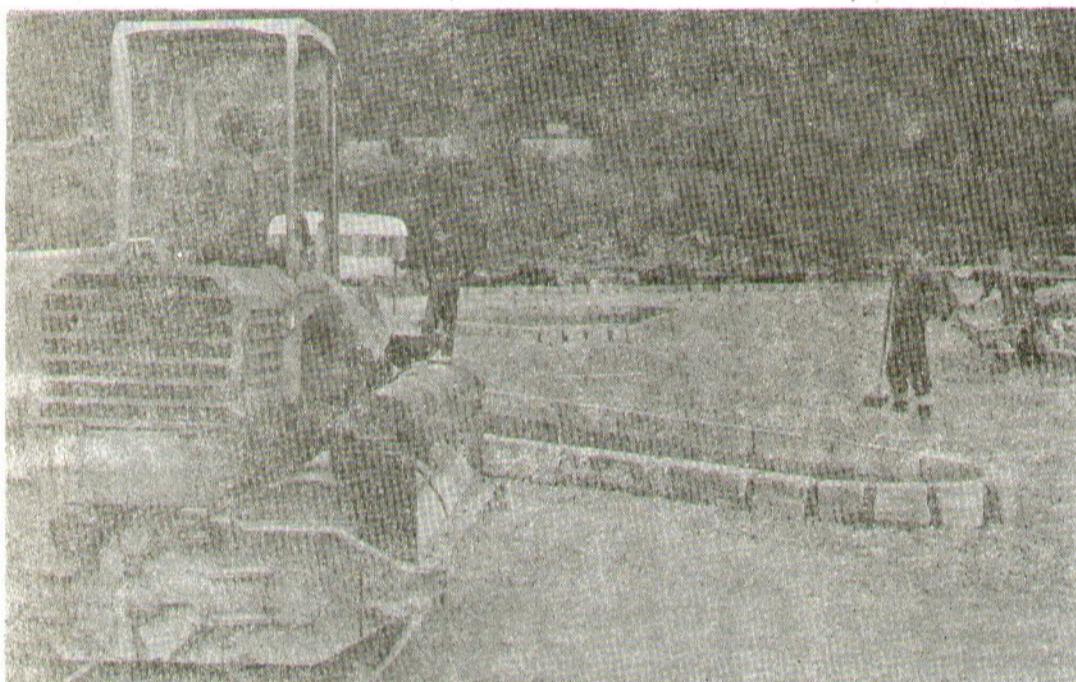
ђење дворишта, башти и вртова и домаћинствима да се подијелити четири стотине коријена ружа. Важан посао је организовање пропаштарне заштите.

Наши саговорници у Мјесној заједници истичу да остаје обавеза уклањања објекта привремене самопослуге Агрокомбината „13. јул“ на почетку улице у Подкошљуну. Прво, јер би иош даље задржавање на том мјесту угрожавало безбедно комуницирање пјешака и зато што тај објекат изгледом и функционалношћу више насељу не одговара. То тражи изградњу нове самопослуге на мјесту предвиђеном детаљним урбанистичким планом. Тада посао се сматра као хитан и чекању и одговарајућу мјеста не би смјело да буду.

Договор је постигнут о још једном важном послу — уређењу и намјени простора на коме се налазио стари ауто-сервис. Поред његовог оплемењавања ту ће се вредити мања зелена површина. Предвиђено је да се одреди кутак за постављање неколико мањих монтажних објеката за продају сувенира и других потребнини.

У вези са комуналнима у Мјесној заједници се, сматра с правом, постављају и одређени захтјеви. Тражи се, наиме када људи који почну са изградњом кућа, а комуналије уплате правовремено, да им се на вријеме обезбеде пријуљци за струју и воду да се на мјеста предвиђена урбанистичким планом постави струја, да се ријеши питање канализације и слично. Јер, свако одлагаштење тих послова доноси нове проблеме и будућем станару и насељу.

СРАНЕ МАГИСТРАЛЕ |

Будванско поље, где се досада дивље градило, сада је „питомо“

● СТАТУС МЈЕСНЕ ЗАЈЕДНИЦЕ

БИЋЕ КАКО КАЖУ

— Све што је урађено у мјесној заједници, настало је заједничким радом свих друштвено-политичких организација и органа мјесне заједнице, осим омладинске која овдје не постоји већ три године — каже Васо Марковић, предсједник Мјесне конференције ССРН. — Статус мјесне заједнице у нашој општини, међутим, није ријешен, услови у којима ради су потпуно недефинисани. Из буџета Општине добија се само за лични доходак секретара МЗ и материјалне трошкове.

Статус и улога мјесне заједнице, каже Марковић морају се ријешити. Сви проблеми с којима се сусрећамо произишу из неријешеног статуса мјесне заједнице, посебно нефункционирања деелгатског система. Делегатима и делегацијама се остављају кратки рокови за расправу, а било је и случајева да све делегације мјесних заједница дају исту примједбу, или се усвоји другачије — оно за шта се зараже предлагач. Тиме је деградиран делегатски систем, а умјесто тањве практике ћеопходна је аргументо

вана расправа коју би давала најбоља рјешења.

— Парола „биће како они кажу“ демобилише људе, грађани неће да се ангажују у мјесној заједници, због тога се ради форумски и сви проког тога олако прелазе — оцјењује Васо Марковић и наглашава да ако већ постоји мјесна заједница морају се створити услови да она ради како је законом регулисано, а не да, као што је сада, — њен рад и услови рада зависе од бирократских потеза.

ПИТАЊА ЗА НАДЛЕЖНЕ

НАШИ саговорници су поставили више питања на која треба да одговоре надлежни у нашој општини. Кажу, дио њих су већ поставили на разним састанцима, али им одговори нију дати, или не бар у потпуности. Ми смо нека од њих забљежили у нади да ће се, ипак, неко сјетити да на њих одговори. Било преко страница нашег листа, било на неком од састанака у Мјесној заједници Будва II.

● Защто је затворена продавница у селу Лапчићи у којој су се снабдијевали становници више мјесечина. Када је отворио „Јадран“ из Будве, радила је дуго година, али је сада под кључем. Другови из „Јадрана“ су обећали да ће је опет отворити, али нису рекли када. А управо то живо интересује дио становништва ове мјесне заједнице.

● Када би могли почети радови на изградњи канализационог система за подручје ове мјесне заједнице?

● Защто су прекинuti радови на једној од улица у Љубљанама? Кажу да траса није по детаљном урбанистичком плану. ● Јесу ли изгубљена средства која су уложена у изградњу ове улице или ће радови бити настављени?

● Защто је затворена и пропада зграда Спомен-дома на Чојковој главици у којој се налази изложен музејски везан за устанак у овом крају? Кров влажи, кажу да нестаје мобилијар из зграде која је припадала Центру за културно-информативну дјелатност. Може ли се поставити стражар или учинити пак нешто друго како би објекат био обезбијеђен?

● Защто на територији ове мјесне заједнице нема занатлија (брјача, обућара, трговаца...), а извесно је да су они веома потребни и љети и зими?

● Због чега се мало или ништа не чини на уређењу простора око новоизграђених стамбених зграда, било друштвених, било приватних?

НИЧИЈА БАЗА

Само на наш позив и мами контакт са државне и политичким организацијама у општини. Први пут послије девет година у нашу мјесну заједницу је дошао секретар Општинског комитета СК. Сви се позивају на базу, а она је, изгледа, ничија јер у њу нико не долази — каже Васо Марковић.

СТРАНЕ ПРИПРЕМИЛИ:

Владимир Станишић
Драгослав Новаковић
Васо М. Станишић
Саво Грегоровић

ФОТОРЕПОРТЕР:

Милорад Тодоровић

НАШИ САГОВОРНИЦИ

Наши саговорници у Мјесној заједници Будва II били су: Буро РАДАНОВИЋ, предсједник Скупштине МЗ, Душан БОЖОВИЋ, предсједник Савјета, Бошко БОШКОВИЋ, предсједник Мјесне организације СУБНОР, Рако РАДОЊИЋ, подпредсједник Скупштине и предсједник Туристичког друштва „Словенска плажа“, Васо МАРКОВИЋ, предсједник Мјесне конференције ССРН, активиста Бранко МИЛАНОВИЋ и секретар Мјесне заједнице Јово ВУШУРОВИЋ.

САМОДОПРИНОС

ДОСТА тога на подручју Мјесне заједнице Будва II урађено је из самодоприноса. За већи дио подручја из сопственог цела израђена је телефонска мрежа, за шта су ијештани издвојили 37 милиона динара.

Наши саговорници су истакли да ће и даље издавати свој новац за неопходне објекте. Планира се каптирање изворишта за ново насеље у Дулетићима а на „доброљољном списку“ су још неки радови.

— Има, међутим, и неспоразума, баш када је у питању наш динар, истиче Рако Радоњић. — Вршили смо санаџију цркве Свети Спас у Марковићима, која има статус — културно-историјског споменика, уређивали гробље, пут, гардинг... Но, то као да је некоме засметало. Чули смо да је поставља питање: зашто то ради? Просто невјероватно: насукали смо рукаве и издвојили свој новац да би урадили нешто што би у програмима наших сизова било тек прије, или можда уопште не би било на списку, а сада то теко „ставља под луту“. Збила, бесмислено.

● У ПОДМОРЈУ ЈУЖНОГ ЈАДРАНА ПОЧЕЛА РАД ПРВА ДОМАЋА БУШОТИНА

СВИ СУ ИЗГЛЕДИ — БИЋЕ НАФТЕ

Симболичним покретањем ручице која је активирана бушећи дизалицу на домаћој платформи „Панон“, која је усидрена у мору на осам километара југозападно од Улице, 25. марта је Радивоје Брајовић, предсједник Предсједништва СР Црне Горе, званично означио почетак рада бушотине „Јужни Јадран — 1 Улица“. Свечаности су присуствовале делегације СР Хрватске и Црне Горе које су предводили Анте Марковић и Радивоје Брајовић, представници нафтних организација које заједнички изводе овај подухват и новинари из готово свих југословенских редакција.

Како је саопштено на кофоренцији за штампу која је одржана у которском „ЈугоПетролу“, ово је прва домаћа бушотина у подморју јужног Јадрана. Посао заједнички изводе, према самоуправном споразуму који је потписан у априлу и јуну 1986. године, „Ина-Нафтапли“ из Загреба, новосадски „Нафтагас“, СОУР „Петрол“ из Љубљане и которски „ЈугоПетрол“. Предрачунска вриједност радова, према цијенама из 1986. године износи 17,7 милијарди динара, при чему је процјењена вриједност раније извршених радова, у износу од 4,5 милијарди, узета као почетни улог „ЈугоПетрола“. Сва даља улагања у истраживања сносиће „Ина-Нафтапли“ у проценту 45,84 одсто, „Нафтагас“ такође 45,84 одсто и „Петрол“ 8,32 одсто. Уколико се нафта и плив пронађу, добит ће се дијелити адекватно учешћу.

Потписници споразума су се договорили да истраживање не траје дуже од пет година, рачунајући и метра жење радове који су раније обављени. Бушиће се у три

С. Грегоровић

● ПРЕД ОТВАРАЊЕ ЕТНОГРАФСКОГ МУЗЕЈА У БУДВИ

„СКЛАДИШТЕ ИНФОРМАЦИЈА“

Сачувати од заборава и пропадања народни дух конкретизован у предмету или ријечи је основна вакација културних радника данашњице.

Тај мотив је био одлучујући за реализацију идеје о стварању Етнографског Музеја у Будви. У тој културној институцији чували би се и презентирали раритети културног карактера са подручја Паштровића, Манића, Побора, Брајића и дијела Ђубља. То би било својеврсно „складиште“ информација које стоје на располагању свима онима који их желе и знају интерпретирати.

По свом карактеру Етнографски Музеј у Будви би припадао типу такозваног информативног музеја, опремљеног тако да једноставно преноси унапријед припремљени садржај. За бољу комуникацију са посетиоцима потребно је овладати новим моделима језика. За тај сви приступ формирању музејске институције још увијек се нијесу стекли сви потребни услови. Али временом, са побољшањем кадровске структуре и материјалне основе треба остварити ишеви о формирању једног модерног, комуникативног музеја оформљеног тако да посјетите популарне на сундјеловање.

Етнографски Музеј у Будви треба да се обформи у одговарајућем објекту у Старом граду. Кућа предвиђена за Музеј има приземље и три спрата (трети спрат је поткровље), а укупна нето површина износи 301,60m². У приземљу зграде налази се мало ограђено двориште са улазном капијом. У граду Музеја улази се преко засвојеног старог и сачуваног постојећег дијела објекта, у оквиру којег се налази кухиња са пећницом за хлеб огњиште, предворје и остава. У средини дворишта је камена бистија (зелеп). А при кућном зиду постављене су камене клупе (пижичи).

У приземљу се налазе двије изложбене просторије, од којих ће в једној бити представљен материјал под називом „ЗЕМЉА И ЉУДИ“. Ова поставка обухватали би више географских карактера и гравира подручја Будве са уцртаним геодијоним целинама, затим фотографије антрополошког типа са овог порудчја, графикови демографске и професионалне стручног стављања стваријства према проглесу из 1971. године за подручје Будве и неколико фотографија града и околине снимљених из авиона. У одговарајућој ишви налазила би се каменица, а у централном дијелу просторије окружла трпеза са четири столоваче.

Друга изложбена просторија у приземљу приказивала би тематску линију под називом „КУБА И НАСЕЉА“. Просторија би била опремљена разноврсним фотографијама неколико типова

сеоских насеља са овог подручја (Тулоровићи, Катун, Кульаче, Учикал, Чучуци, Подострог Манићи, Брајићи, Горњи и Доњи Побори, Режевићи и др.). Осим тога на паноима би биле изложене фотографије ентеријера сеоске куће, фотоси мастира и цркава које се налазе у овом крају, прикази архитектонских детаља и пластике (димњак, врата, прозор, кровина).

На првом спрату би се налазила поставка везана за привредне дјелатности села. Биле би обухваћене земљорадња, сточарство, рибарство и неке друге привредне гране. У другој изложбеној просторији биће представљена народна ношња становника Паштровића и мушка и женска црногорска ношња. У овом простору биће такође изложено оружје и накит из ранијег периода.

На другом спрату зграде Музеја биће представљен ентеријер приморске градске куће са свим елементима намештаја и спаваћа соба у градској кући Будве из прошлог времена. Овде ће бити изложена мушка и женска гардероба из периода XIX — XX вијек.

На трећем спрату Музеја (у поткровним просторијама) биће формирана поставка приморске градске кухиње из прошлог и с почетка овог вијека. Са овим простором завршава се музички дио.

Основна замисао приређивача изложбених поставки јесте да се што је могуће вјерније дочарај неки аспекти народног живота и стваралаштва људи са подручја Будве и околине.

Сви експонати који ће бити изложени прикупљени су на подручју општине Будва. По свом изгледу и намјени многи од њих су универзални за широку географску подручје или је много већи број експоната који су карактеристични за Паштровиће, Маниће, Поборе, Брајиће и Ђубље.

У наредном периоду у складу са приређењем и осавремењивањем садржаја Етнографског Музеја у Будви предвиђа се развој и формирање Етно-парка као специфичне врсте музеја на отвореном простору. Етно-парк би представљао својеврсну синтезу музејских збирки из наше Републике. У њему би, дакако, била заступљена и достигнућа народног грађевинарства из приморског појаса, прије све га са терене општине Будва. У селу Брајићи — засеок Угљешини планира се подизање неколико објеката са типичним једнобродним хрововима, економских зграда, сеоског бунара, гумна и још неколико објеката који су неопходни да би ова архитектонска целина била складна и потпуна.

Срба М. Павловић

● ТРАГОМ ДОКУМЕНТАТА ПРОШЛОСТИ

Припрема: Марко Ђ. ИВАНОВИЋ

Многи историјски документи и научна грађа, посебно она која је везана за подручје Манића, Побора и Брајића, дјелимично је истражена и објављена у разним научним публикацијама, а мање је позната широј јавности. Овим путем жељимо макар и мало допринести упознавању наше прошлости и постаћи будући истраживаче, којима је таква грађа доступна или посједују вриједна документа, на публиковање истих (објављена најбоље се чува и добија пуну вриједност) и тиме дају допринос бољем упознавању наше историјске и културне прошлости.

У сљедећим бројевима овог листа (осим летњих мјесеци) објављиваћемо документе (уз потребан коментар) из наше вишевјековне историје, не везујући се за хронологију датирају (осим где је то нужно).

Граница Бабин Вир из 1482. године

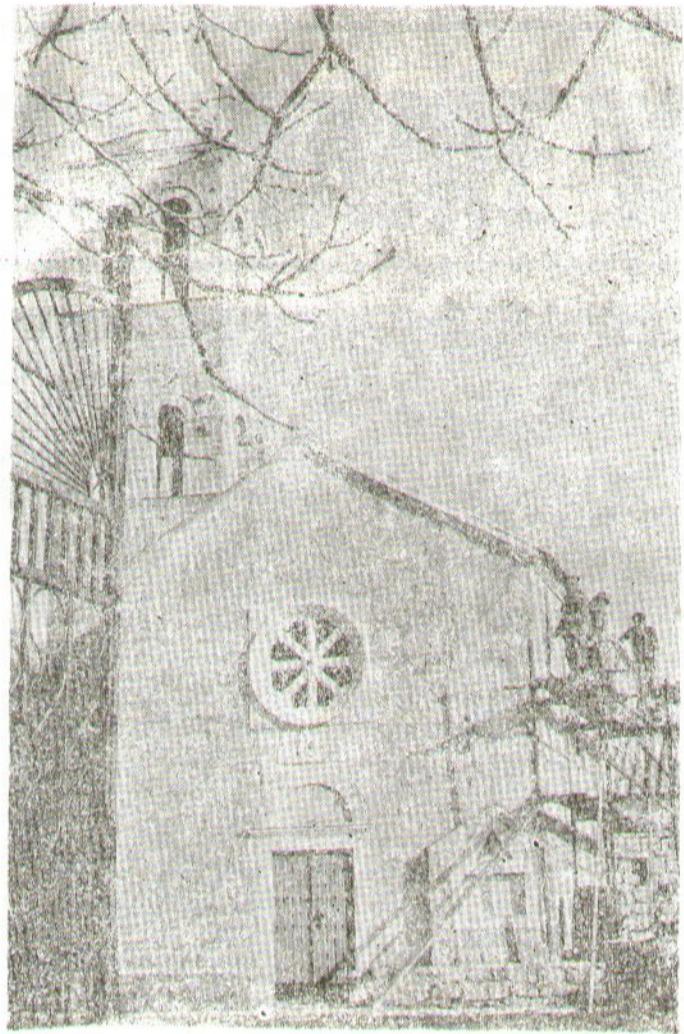
У овом броју дајемо документ о утврђивању граница у доба Ивана Црнојевића (владао Црном Гором 1465 — 1490), која дјелимично иде нашим крајем. Утврђивање ове границе је посљедица између осталог и крупних политичких пројеката насталих у Приморју у првој половини XV вијека, када је дослаком Млечана. У то доба под Млетачком Републиком потпали су Котор (1420), Паштровићи (1423) и Будва (1442), док ће Манићи, Побори и Брајићи дјелићи судбину Црне Горе још пет година послије Будве, они коначно потпадају под млетачку власт 1718.

Иван Црнојевић, дошао у Црмницу са властелом, 1482. године утврдио је границе имања Врањинског манастира и границе

према млетачким посједима на Приморју. Ево тог документа (види: САЗДАЊЕ ЦЕТИЊА, Лексикографски завод Црне Горе, 1984, Титоград, ст. 55/6):

„Милош ће Божјом догоди се мени, господару Ивану Црнојевићу, доћи у мјесто Црмнице са мојом властелом: прво би са мном Тому зетски војвода и од двора нашег Бураћ војвода и Вук војвода и кефалија Никола и од придовирица мојих Лазар и Стеван. И потражих границе Светога Николе Врањинског, и на њима по имену (напоменуте) како пишу хрисовуље српских царева, који су по нешто записали и приложили овом светом храму.“

Ја виђех и потврдих, и још од мојих метоха и баштина и ја Светом Николи приложих, са молбом призывајући светог господњег угодника у помоћ и заступање. И одатле се покре-

Биће изложени и фотоси манастира: Режевићи

ниша Вукова дијелом и у главицу гдје је Црквиште; одатле у врх главице од Суге Дугог дола; одатле у дно Јећеништа и путем старим који води ка Студенцу Ораховцу; одатле у Ријеку у дно дугог мета, ту доспијева. Ја Никола Јакобовић, властелин каторски, пошто бијах послат од каторске властеле господину моном Ивану Црнојевићу ради ових граница, потписах својом руком ради свједочења. Ја Вићenco Франчешковић, бивши тада с господином Иваном послан од властеле, по тписујем својом руком ради вјеродостојности. Ја Поман Триповић и Марин Тримпекић, и Јаков Грасовић, Марин Кувелица и Живо Јаконовић Каштелан и Поман Триповић смо били ка каторска властела. Ја Гашпар канцелијер и ја Стефан Николетовић од Будве, оба послати од господина Алувиза Лонга, кнеза од Будве, моном господину Ивану. Сви ми горе потписани овуда идући потписујемо се својим рукама како смо границе поставили и утврдили: да ако се нађе неки човјек или наш, или господина Ивана, који би ове границе помјерио, нека га правда осуди на смрт, и у двије канцеларије писма остависмо, једину господину Ивану у његовој канцеларији на Цетињу, другу ми властела каторска у нашој канцеларији у Котору. Писах ја Никола Грк, бивши логотет господина Ивана, године 6990 — 1482.

Границе

Граница Бабин Вир из 1482. године

према млетачким посједима на Приморју. Ево тог документа (види: САЗДАЊЕ ЦЕТИЊА, Лексикографски завод Црне Горе, 1984, Титоград, ст. 55/6):

„Милош ће Божјом догоди се мени, господару Ивану Црнојевићу, доћи у мјесто Црмнице са мојом властелом: прво би са мном Тому зетски војвода и од двора нашег Бураћ војвода и Вук војвода и кефалија Никола и од придовирица мојих Лазар и Стеван. И потражих границе Светога Николе Врањинског, и на њима по имену (напоменуте) како пишу хрисовуље српских царева, који су по нешто записали и приложили овом светом храму.“

Ја виђех и потврдих, и још од мојих метоха и баштина и ја Светом Николи приложих, са молбом призывајући светог господњег угодника у помоћ и заступање. И одатле се покре-

ФИЛМСКА ХУМОРЕСКА

ЗЛОЧИН ИЗ СТРАСТИ

Мој млади кум М. М., електро-инжењер из Београда, дуго је имао беспрекоран приватни живот. Изненада, у пужви, послије гледања филма Секси комедија љетње ноћи, запала му је за око рибокоса студенткиња психолођије Н. Б. Дуго, касније, трајало је између њих пријатељско убеђивање. Била је сита младића, након што јој није пошло за руком удати се за капетана, пилота. Па, ипак, недодирљиви, сретали су се повремено.

Млади инжењер био је упоран: успјело му је да је почне изводити у биоскоп и позориште. Користио је сваки тренутак њеног добrog расположења да јој на уху пјевуши: „Љубави моја, туга моја...“ Из милоште говорио јој је: „Ти си мој Психо (алузија на њене студије психологије), пурпурна ружа Каира...“ Обећао јој је Острво галебова, благо цара Соломона, прапник у Риму... Молио ју је за њежност, за пет минути раја. Увјеравао је да њих двоје мора да веже црвена боја вјечне љубави. На све то она би му се, с времена на вријеме, само дискретно наслеђивала.

Наравно, дојадило му је оволовико удварање, па је залубљени човјек окренуо плаочу. Озбиљна лица и тоном који је уливao одлучност, ставио је да знања будућем психологу да ће, ради неузвраћене љубави, потегнути мач који доноси смрт или неко друго смртоносно оружје, након чега ће, сигурно, новине писати да је извршено самоубиство, то јест, лични обрачун у великому граду.

Послије ове исповијести, углашила се усамљена дама да њен пријатељ стварно не направи неизвраћене љубави, потегнути мач који доноси смрт или неко друго смртоносно оружје, након чега ће, сигурно, новине писати да је извршено самоубиство, то јест, лични обрачун у великому граду.

Загрљени и залубљени до ушију, као и многи други љубавни парови, дуго би шетали улицама Београда. Правили су планове, обузили их слатки снови, једном ријечју, уживали су. Дјеловали су младалачки безбрижно, а у неким ситуацијама изгледали су као мало откачени. Тако је М. М. за младу студенткињу постao једини мушкарци на свијету.

Прошлије године било је дуго, топло љето. Покупили су нешто новаца и одлучили се за пут на југ, да пештастак дана проведу у Будви.

У Бару, пуном туриста, чудесна дјевојка и он напустили су, по дупом кашњењу на далеко познат, влак без возног реда. Неко им је руком показао где је аутобуска станица, и они су се упутили тамо.

На тераси су хотела „Мотрен“. Студенткиња је у бијелим панталонама и лаганој плавој блузи, а он на себи има фармерке са ружичастим очима и црвену мајицу. Први пут су у Будви. Одушевљени су. Око смјештаја имали су малу препреку: она хоће најбоље, а најбоље је у прескупој „Авали“. Одсјели су у „Могрену“.

На плажи Мотрен ври као у кошници. Санари су на њој сваког дана прије и послије подне, наравно са паузом за ручак. Н. Б. је лош пливач, па је највише у плићаку. Увече гледају позоришне представе у Граду-театру или, пак, слушају поезију на Трту пјесника. Дивно се проводе.

Љупка, млада Њемица, у топлес костиму јарких боја, мами погледе младића на другој мопренској плажи. Инжењер електротехнике у томе предњачи. Примјеђује то студенткињино горјеко око, па Н. Б. упозорава овог драгог на тај његов мали гријех. Обуздава се мало, али једнако не пропушта прилику да се са њом среће. Њемица, та бијела напаст, и он конверзирају на енглеском.

Примио се дан четрнаести њиховог боравка у Будви. Брзо ће за Београд. Али како се ближио крај љетовању, примјеђивало се по много чему да је малчиће напрсло огледало ове љубави идиле. А почело је онда кад се неодолива старниња испријечила између њих двоје. Све до тада, одлазак сваке вечери на приредбе у Граду—театру у биоскоп у „Зета-филм“ или на терасе хотела, било је нешто што се није смјело пропустити. Три-четири дана пред одлазак и Будве, кад је студенткиња М. Б., са свим узгредно, упитала да ли вечерас иду у Град-театар на позоришну представу, млади инжењер је први пут био груб и дрзак. Повишеним гласом, без и мало осјећања, одговорио је: „Иди и гледај!“ То је био знак да је и ова веза, њена велика илузија.

Станко Зечевић: Замка

За тај тренутак одлуке, младић М. М. је психички већ био припремљен, а лијепа гошћа се у ишчекивању сусрета с њим, силно досађива. Тог претпоследњег дана на плажи, М. М. и Н. Б., обое примијетно нервозни, трошили су немилице сладолед од лимуна. За ручком се он пожалио својој драгој да га боли глава (а можда је и мала грозница), те да подне на плажу неће ини. Ово би и мање интелигентнијој дјевојци било сумњиво.

Узнемирена и готово разочарана, студенткиња је сама отишла на плажу, с намјером да испрати задње сунчеве зраке или само ако тамо буде Њемица, Ребека. Узалудно је зурила наоколо: изазовне заводнице није било. Покупила је ствари и пожурила ка хотелу. Цијена љубави била је у питању.

Млади стручњак М. М. и плави анђeo, ло: мили су снагу и хтјели да надокнаде све пропуштене. Иако јој је, кад је прије сат времена дошаља у његову собу, рекао: „Окрени кључ пољако“ — у тренуцима предаха, устао је да провјери. Вратио се поново у кревет, дјевојци лијепог мушкиот како, евентуално, не би направио три корака у празно, тачније да би на крају странкињу испратио као побједник са Олимпије. Ленинградска симфонија, која је тихо допирала до њих с касетофонске траке, подстицала их је на сладак живот.

Дјевојка Н. Б. била је већ пред вратима. Закуцала је, а онда стала да дрми кваку. Смртно уплашена, с хаљиницом преко рамена, Њемица је отрчала у купатило. Једва успијевши да навуче гађице, М. М. је отворио врат. Студенткиња је била блиједа и узбуђена, а кад је на кревету угледала комад Њемичиног свеже упрљаног интимног вешта, разгоропадила се. Свим покретним предметима из собе гађала је уплашеног и, до овог часа, свог младића. А онда је, као без главе, отрчала у кухињу хотела вичући: „Скалpel, молим!“ Туристкиња из Њемачке искористила је прилику и у међувремено побјегла.

Н. Б. се, с ногем у руци, одмах вратила. Дјеловала је као да је била обучена да убија, као права полицајка. Јурила је М. М. по соби с толиком мржњом коју заслужује само непријатељ народа.

Нашишавши се у мрежи, тражио је да му опрости, да прихвати његово покајање. Молба му није услушана. Напротив бијеснила је: „Сви сте ви младићи исти — најобичнији сте зафркачи! А ти?... Ти си једна тупа и крута војничина, из времена Наполеонових похода на Русију, створен не за компјутер којим управљаш, већ за прави, правцати булдожери!“ Пријацица се, очигледно, да му зада посљедњи карате ударац, а потом забоде нож у груди. Родбина, која би му помогла, далеко је. Од великог страха понестало му је дах а пред очима почела је да му се причињава некаква тата. Панично је викнуо: „Више свјетlosti!“ Затим је прескочио столицу и отворио ролетну на прозору.

Погледао је долje: пукла широка и сунчана, палмама окићена, улица. Лаганим корацима (у службеној пози), њоме се шеткао милиционер. Позвао га је, срећан што ће окрутни Калигула, у својим намјерама, бити онемогућен. Кад је ушао у собу, милиционер, мртвав ладан, само обавијести младог инжењера: „Потражите неког другог, бољег. За мене, кажу, да сам полицајац на ивици закона“. Поздравио је по пропису и отишао.

Сјутрадан су новине донијеле вијест: „Јуче је у Будви студенткиња Н. Б. починила злочин из страсти — теже је повриједила свог младића М. М. Упркос што му је: ногем, песницама, ногама и разним предметима задала 400 удараца. младић — невјера, брзо је дошао свијести и осјећа се добро! Органи безбиједности испитују овај несвакидашњи случај“.

Милован ПАЈКОВИЋ

ИЗ СУСЈЕДНИХ КОМУНА

ТУНЕЛ — БРЖЕ

РАДОВИ на пробијању тунела Созина, који су дуго каснили због дилеме надлежних да ли правити вишнамјенски „пут“ кроз ово брдо или не (од тога се одустало), добро напредују. Већ је пробијено више од 1,5 километара (укупна дужина је 4,2 километра) и ради скопског „Маврова“ обећавају да ће радом у три смјене надокнадити пропуштене. Поготову, што је терен сада „добар“ што значи да се брже одвија бушење.

• ИНФОРМАТОР „ПРИМОРСКИХ НОВИНА“

РЕД ВОЖЊЕ АУТОБУСА

ПОЛАЗАК ИЗ БУДВЕ: БЕЧИБИ и СВЕТИ СТЕФАН 11.40, 12.10, 15.00, 16.20, 18.30, ТИТОГРАД 6.00, 7.00, 8.00, 9.00, 10.00, 11.00, 16.00, 18.00, ПЕТРОВАЦ 5.30, 6.15, 7.30, 11.30, 12.10, 12.30, 15.00, 16.20, 18.30, 21.15, НИКШИЋ 6.00, 12.10, 16.20, ПОЛАЗАК ИЗ ПЕТРОВАЦА: БУДВА 5.00, 7.10, 8.10, 8.30, 9.30, 10.45, 12.00, 14.00, 15.40, 17.10, 20.00, БАР 6.15, 7.30, 7.50, 9.30, 10.30, 11.30, 11.40, 12.10, 13.00, 13.50, 14.00, 14.30, 14.35, 16.00, 18.00, 18.30, 20.00, УЛЦИЊ 7.50, 8.00, 11.40, 14.00, 14.35, ТИВАТ 7.00, 7.05, 8.00, 8.25, 11.30, 14.30, 15.00, 19.30, 20.00, КОТОР 5.40, 6.00, 7.05, 8.00, 8.25, 9.15, 10.20, 11.15, 12.50, 13.00, 15.00, 17.00, 18.00, 19.30, РИСАН 5.40, 7.05, 8.00, 8.25, 10.20, 15.00, 17.00, ХЕРЦЕГ-НОВИ 5.40, 7.05, 8.00, 8.25, 9.00, 10.20, 11.30, 15.00, 17.00, 20.00, ДУБРОВНИК 5.40, 7.50, 8.25, 9.15, 17.00, 21.50, ЦЕТИЊЕ 6.00, 7.50, 8.00, 11.30,

ПОЛАСЦИ ВОЗОВА ИЗ БАРА
БЕОГРАД: 9.45, 13.50, 21.15, 22.40, СУБОТИЦА: 21.15 (са директним колима за Ниш).

РЕД ЛЕТЕЊА АВИОНА

ТИВАТ — БЕОГРАД: уторком, сриједом, четвртком, и петком у 12.15, суботом у 15.15, недјељом у 11.15.

Аутобус испред пословнице ЈАТ-а у Будви креће сат и 15 минута прије полијетања авиона.

ПОШТА

Шалтерске службе у Будви и Петровцу раде од 7 до 19 сати, недјељом и празником од 7 до 10 сати. Продавнице које раде двократно отворене су од 7 до 12 и од 16 до 18 сати. Драгстор у Будви ради сваког дана од 7 до 21 сат.

БИБЛИОТЕКА У Будви ради од 7 до 14 и од 17 до 19 сати а у Петровцу од 7 до 13 и од 17 до 19 сати.

МУЗЕЈ — збирка „Античка Будва“ отворена је за посјетиоце од 9 до 12 сати.

ТЕЛЕФОНИ

Хитна помоћ 94, Ватрогас на јединица 93, СУП 92, Апотека Будва 41—944, Апотека Петровач 61—318. Аутобуска станица Будва 41—600, 41—121, Петровач 61—510, Такси-станица Будва 41—409, Пословница ЈАТ 41—210, 41—641, Жељезничка станица Бар (085) 22—210, Аеродром Тиват (082) 61—336.

СИОРШ

● ОТВОРЕНО ПРВЕНСТВО ЦРНЕ ГОРЕ У ТЕНИСУ

Најбољи на окупу

ПОСЛИЈЕ три дана (19, 20. и 21. марта) великих и иссрпљујућих борби, на првом отвореном првенству Црне Горе у тенисус за сениоре и сениоре које је одржано на тениским теренима Туристичког насеља „Словенска плажа“, спуштена је мрежка. У појединачној конкуренцији код сениора тријумфовао је двадесетогодишњи ученик Средње економске школе Желько Чича из београдског „Партизана“. Он је у финалу савладао фаворизованог Игора Шарића из загребачке „Трешњевке“ (6:3, 6:3). Чичи је припао велики пехар СО Будва који му је уручио Ђорђе Прибиловић, предсједник Организационог одбора турнира. Уз пехар Чичи је припала и новчана награда у износу од 300 хиљада динара. Желько Чича прије финала савладао Дапчевића, Јевлана, Шевченка, Хорвату и у финалу Шарића.

— Веома сам задовољан јер сам побиједио у јакој конкуренцији, иако се могло догодити, да побједник буде Шарић. Турнир је одлично организован и домаћину Тениском клубу „Будва“ треба одати све похвале. Задовољан сам игром, с обзиром, да смо тек сви изашли из дворана на земљане терене, тако да је рано очекивати чисту форму било ког од нас.

На питање како ће проћи на турниру „Истарска ривијера“ који почиње 5. априла, Чича је кратко одговорио:

— Трудићу се да и тамо будем најбољи, јер ће и тај турнир, као и овај овдје пратити савезни капитен, Радмило Арменулић.

У женској конкуренцији најбоља је била сплићанка Сања Бечица. Она је у фи-

● ТРИЈУМФОВАЛИ ЖЕЉКО ЧИЧА, САЊА БЕЧИЦА И ДУБЛ ШЕВЧЕНКО — ПОПОВ

налу, послије веома узбудљиве и на моменте доста неизврсне игре побједила своју клупску другарицу Евицу Колјанин (3:6, 6:4 и 6:2). Раздрагано Бечици припао је велики пехар, дар СО Будва и новчана награда у износу од 200 хиљада динара.

— До сада никада није сам била у Црној Гори. Одјушевљена сам Будвом. Турнир је био изванредно организован. Ово је први овогодишњи турнир из календара Тениског савеза Југославије. Радосна сам била и послије полуфинала, где сам побједила нашу одличну играчицу из Загреба, Ренату Шашак. Против свих играчица играм увијек пуном снагом.

У игри мушких парова код сениора, прво место освојили су неочекивано Шевченко-Попов из скопског „Луга“. Они су послије пуна два часа игре, савладали тандем Јосић-Бјелица из београдске „Првеној Звезде“ (6:1, 5:7, 6:3).

Од наших на овом отвореном првенству Црне Горе играли су Боро Чучка, Владентин Николић ГОРДАН Вуксановић и Јован Кентера.

У друго коло пробио се само Николић, који је побиједио Лазоја из Улциња, али већ у наредном колу је поклекао пред разиграним Бјелицом из београдске „Првеној Звезде“. Од Чучке смо више очекивали, Вуксановић и Кентера су лако изгубили своје сусрете.

С. П.

● УЧЕСНИЦИ О ТУРНИРУ

КОМПЛИМЕНТИ ДОМАЋИНУ

ПРВО отворено првенство Црне Горе у тенисусу, које је одржано на земљаним теренима Туристичког насеља „Словенска плажа“, окупило је најбоље југословенске тенисере и тенисерке, изузев оних који играју на међународним турнирима (Живојиновић, Орешар, Иванишић, Голеш, Селеш и Шкуља).

Од стручњака било је доста оних који су у југословенском тенисусу одавно: Бода Јовановић, Марјан Лист, др Влада Килибарда, Томислав Лист, савезни селектор за омладинске кате горије, као и савезни селектор Радмило Арменулић, који нам је рекао:

— Можда би боље било, да је турнир организован се дам дана касније, да би се у неку руку повезао са турниром „Истарска ривијера“, који почиње 5. априла. О томе се морало водити рачуна. Но, и поред тога турнир је окупљао веома јаке југословенске играче.

Будва израста у један од тениских центара у Југославији. Овдје тенис може да се игра цијелу годину, што ће свакако бити предност играча који ту стасавају. Обавијештен сам да из по другују Будве има око тридесетак терена, а овдје их је на „Словенској плажи“ пет наестак и то са изванредном подлогом.

У даљи рад је важно уз ључити оне људе који су одали тенису и који својим искуством могу да допринесу још бољој клими у раду клуба.

Овај турнир треба да постане традиционалан и да као и ове године, убудуће окупља на почетку сезоне најбоље тенисере Југославије. О играчима Чичи, Шарићу и Хорвату, који су потенцијални кандидати за репрезентацију Арменулић каже да нијесу били у пуној форми или кроз предстојеће турнире у нашој земљи и

кроз друге европске земље, они ће је побољшати.

Предсједник Организационог одбора турнира Ђорђе Прибиловић је додао:

— Први пут организујемо један тениски турнир. Имали смо подршку и разумевање нашег удруженог рада, који је обезбиједио и највећи дио средстава. Наша интенција је, да и убудуће организујемо још значајније турнире, за шта постоји интерес наше туристичке привреде.

И сви, играчи и играчице, турниру су дали прегрет похвала. Прије свега за организацију, и квалитет игралишта.

Драган Павићевић, дијректор турнира нам је рекао:

— Задовољан сам, јер како чујем нијесмо направили ниједан пропуст. Залози немоје да турнир добије и већу снагу, довођењем иностраних играча.

Врховни судија турнира Марјан Лист из Загреба, каже:

— Турнир је изванредно организован. Све је функционисало како се пожеље ти може. Вријеме је било лијепо. Ниједан сусрет није отказан, што потврђује да је турнир по свему добио прелазну оцјену.

С. Паовић

● С НЕДОМ УКРАДЕН У — БУДВИ

ЧАРОЛИЈА КОЈА МЕ НАДАХЊУЈЕ

САРАЈЕВСКИ телевизијски редитељ Милан Билбија и филмски сниматељ Владимира Дивљак, крајем прошлог мјесеца завршили су снимање 45. минутног шоу програма Неде Украден у амбијенту Туристичког насеља „Словенска плажа“, који је емитован 31. марта.

— Будви се увијек ради врћам. У задње дјецеције ово чаробно место никада не заobilazim. Љети овдје волим да се купам и уживам, јер је заиста цијело ово подручје изузетно лијепо. Надахњује ме у мом напорном раду, коме сам се сва предала. За мој телевизијски шоу поводом двадесете годишњице естрадног наступања изабрала сам екстеријере Светог Стефана, Милочера и Будве, док сам остали дио снимила у студију „А“ Телевизије Сарајево, каже нам Неда Украден.

Аутор овог телевизијског шоу програма, Милан Билбија, био је кратак:

— Овај диван амбијент у којем не радим први пут, надопуњује музiku и пјесму Деде Украден. Надам се да су гледаоци били задовољни овим музичким спектаклом.

● ЈОШ ЈЕДАН ВЕЛИКИ УСПЈЕХ БОКСЕРА

ЗЛАТО - ВИДУ РАТКОВИЋУ

Ризнични трофеја додато још једно одличје

У БАРУ је 19. и 20. марта одржано првенство Црне Горе у боксу за јуниоре и сениоре у појединачној конкуренцији. Од наших боксера учествовали су у јуниорској конкуренцији: Марјан Симони и Фехми Хусен, а у сениорској Видо Ратковић и Небојша Лабовић.

Послије годину дана у рингу се попео наш најбољи боксер Видо Ратковић (у средњој категорији). Освојио је прво место у појединачној конкуренцији у Црној Гори и тако придодао још један вриједан трофеј својој колекцији. Он је у финалу савладао Перовића из Никшића, а прије тога у полуфиналу Вујовића из цетињског „Ловћена“.

— Радујем се овом успјеху послије годину дана отсуствовања са ринга, рекао нам је скромни Ратковић.

У полуфешкој категорији боксовао је Небојша Лабовић, који је у преглјасавању судија 3:2 изгубио од боксера Ђуровића из титоградске „Будућности“.

— Био сам боли, али судије тако нијесу мислиле. У трећој рунди послао сам па под Ђуровића, али ни то није помагало, вајка се Лабовић.

Фехми Хусен у перолакој категорији, није показао свој раскошни талент. Изгубио је у финалу преглјасавањем судија (3:2), од боксера „Ловћена“, Поповића. Занимљиво је да је Хусен три пута раније савладао овог боксера.

Марјан Симони у лакој категорији, у полуфиналу је побиједио нокаутом у првој рунди, Перовића из цетињског „Ловћена“, а у финалу је изгубио на поене од више шампиона Југославије Пепића из титоградске „Будућности“.

С. Паповић

● ПОЧЕЛА ЛИКОВНА СЕЗОНА

ЦМЕЛИЋ ЗА - СТАРТ

● ИЗАБРАН САВЈЕТ МОДЕРНЕ ГАЛЕРИЈЕ ● КАСНИ СЕЛИДБА У НОВЕ ОБЈЕКТЕ У СТАРОЈ БУДВИ

ЗА наступајуће мјесеце Модерна галерија најављује богат програм сликарских изложби. Овогодишњу изложбену сезону је самосталном изложбом отворио београдски сликар Милан Цмелић. Средином маја пререпрезентативном изложбом представиће се дојајен нашег сликарства Милан Коњић. Након је изложба савременог црногорског сликарства на којој ће се представити двадесет пет стваралаца. Почетком јуна излагаће Словенац, Јоже Циуха.

— Проблем нам причинава то што касни уређење изложбеног простора у згради Модерне галерије у старој Будви. Обећање је било да ће се тај посао завршити најкасније до средине априла, а како послови сада теку питање је да ли ћемо тај изложбени простор добити и у јулу. А, с друге стране, имамо пристанак наших еминентних стваралаца, као, на пример, Стојана Ђелића, да његов изложба у Будви, истиче руководилац Галерије, Јован Ивановић, сликар.

По први пут је изабран савјет Галерије. Његови чланови су шесторица историчара умјетности, два сликара и један вајар, углавном особе које су и до сада давале допринос на унапређивању рада ове већ поодавно афирмисане галерије. То су: Ђорђије Кадијевић, Зоран Кржишић, Антон Карака, Бата Михајловић, Владо Бузанчић, Павле Штрајсер и Милан Маровић и по функцији руководилац Модерне галерије, Јован Ивановић.

Д. Новаковић